

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobkyně: **G. B.**, zastoupená Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 23. 11. 2016, č. j. 30 A 226/2015 – 53, o návrhu žalobkyně na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 11. 12. 2015, č. j. MV - 3883-3/SO - 2013, bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 12. 11. 2012, č. j. OAM – 39203 – 18/DP – 2012, kterým nebyla žalobkyni dle § 44a odst. 3 v návaznosti na § 35 odst. 3 a § 37 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, v relevantním znění (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), prodloužena doba platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání – účast v právnické osobě.

Žalobkyně následně podala žalobu proti rozhodnutí žalovaného u Krajského soudu v Plzni, který ji napadeným rozsudkem ze dne 23. 11. 2016, č. j. 30 A 226/2015 – 53, zamítl.

Žalobkyně (stěžovatelka) poté podala proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost spolu s návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 odst. 1 s. ř. s.

Návrh na přiznání odkladného účinku stěžovatelka odůvodňovala tím, že v případě nepřiznání odkladného účinku by došlo k nenahraditelné újmě stěžovatelky, jelikož na

území České republiky žije poměrně dlouho a má zde vytvořené zázemí. Naopak přiznáním odkladného účinku nemůže dle jejího názoru jiným osobám vzniknout jakákoliv újma a nemůže to být ani v rozporu s veřejným zájmem. V souvislosti se skutečností, že proti stěžovateli nebylo dosud zahájeno řízení o správním vyhoštění, stěžovatelka poukázala na judikaturu Nejvyššího správního soudu, dle které tato skutečnost není relevantní pro rozhodování o odkladném účinku, neboť po cizinci nelze požadovat, aby újmě spojené s vycestováním předcházel pobytem na území v rozporu se zákonem a riskoval udělení správního vyhoštění, které je spojeno se zákazem pobytu na určitou dobu. Stěžovatelka dále poukázala na judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které může být pro výkon práva na spravedlivý proces nezbytné, aby cizinec, který podal kasační stížnost, mohl zůstat na území České republiky. K právu na spravedlivý proces totiž mimo jiné náleží i právo vystupovat v tomto řízení osobně, být v kontaktu se svým zástupcem a udělovat mu pokyny. Stěžovatelka proto žádala, aby Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek, a nebylo tak porušeno její právo na spravedlivý proces ani legitimní očekávání.

Žalovaná dle svého vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku navrhl, aby odkladný účinek kasační stížnosti nebyl přiznán, jelikož nepoměrně větší újma by mohla stěžovateli vzniknout až na základě správního vyhoštění. To sice může být důsledkem neprodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, nicméně je o něm rozhodováno v samostatném řízení, jehož výsledek může být napaden žalobou, která má ze zákona odkladný účinek. Z uvedeného je zřejmé, že se stěžovatelka může domáhat posouzení své situace a odkladného účinku v následném řízení, a proto nelze dovozovat, že jí v důsledku kasační stížnosti napadeného rozsudku ve věci neprodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu hrozí nějaká újma. Práva stěžovatelky jsou dostatečně zajištěna díky zastoupení právním zástupcem, popřípadě je právo stěžovatelky účastnit se projednávání kasační stížnosti možné zajistit udělením víza do 90 dnů. Dle žalované je odkladný účinek této kasační stížnosti v rozporu s veřejným zájmem spočívajícím v ochraně České republiky před neplněním podmínek uděleného povolení k pobytu cizince na jejím území.

Podle § 107 odst. 1 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přitom se užije přiměřeně § 73 odst. 2 s. ř. s., podle kterého lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

Je třeba zdůraznit, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je mimořádným institutem, kterým Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není případně jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

pokračování

Po zhodnocení důvodů uvedených stěžovatelkou a okolností projednávané věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou v daném případě splněny.

Nejvyšší správní soud vycházel zejména z předpokladu, že nedojde-li k odkladu právních účinků rozsudku Krajského soudu v Plzni, jímž byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalované, do doby rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti, bude stěžovatelka v důsledku právních účinků pravomocných a vykonatelných rozhodnutí správních orgánů nucena opustit území České republiky, a to ještě před rozhodnutím o kasační stížnosti.

Podstatné přitom je, že pro řádný výkon ústavního práva stěžovatelky na spravedlivý proces je třeba, aby mohla setrvat na území České republiky do skončení řízení o kasační stížnosti. Byť je stěžovatelka v tomto řízení v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupena advokátem, náleží k právu na spravedlivý proces i právo účastníka vystupovat v tomto řízení osobně, být v kontaktu se svým zástupcem, udělovat mu pokyny pro výkon zastoupení, poskytovat mu potřebnou součinnost atd. Nejvyšší správní soud proto shledává především možnou újmu na výkonu práva stěžovatelky na spravedlivý proces v důsledku nuceného opuštění České republiky před rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti. Při zajištění tohoto práva přitom nelze spoléhat na možnost vydání krátkodobého víza např. za účelem účasti na jednání soudu či nahlédnutí do spisu, neboť podle § 171 písm. a) zákona o pobytu cizinců je rozhodnutí o neudělení víza vyloučeno ze soudního přezkumu (srov. též usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 2. 2016, sp. zn. I. ÚS 2793/15, ve věci, v níž byla zamítnuta žádost cizinky o udělení krátkodobého víza za účelem účasti na jednání odvolacího soudu v řízení, ve kterém vystupovala jako žalobkyně).

Zároveň Nejvyšší správní soud vychází z toho, že pokud by nedošlo k odkladu právních účinků pravomocného rozhodnutí o zamítnutí žádosti stěžovatelky o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem podnikání do doby meritorního rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti, je zde reálné nebezpečí, že by byla stěžovatelka skutečně nucena ještě před rozhodnutím Nejvyššího správního soudu opustit území České republiky.

Je sice pravdou, že k bezprostřednímu opuštění území České republiky by mohla být stěžovatelka donucena až v souvislosti s rozhodnutím o jejím správním vyhoštění, nicméně tato skutečnost nemůže být podle názoru Nejvyššího správního soudu důvodem k zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku. Jen stěží lze předpokládat, že stěžovatelka má předejít případné zmiňované újmě tím, že bude vědomě porušovat zákon nelegálním pobytem na území České republiky a vystavovat se riziku, že jí bude uděleno správní vyhoštění, s nímž je navíc vždy spojen zákaz pobytu na území členských států Evropské unie na určitou dobu. V daném případě lze tedy nalézt příčinnou souvislost mezi právními účinky žalobou napadeného rozhodnutí a možným vznikem újmy na straně stěžovatelky.

Nejvyšší správní soud posoudil návrh na přiznání odkladného účinku i z hlediska zbývajících podmínek stanovených v § 73 odst. 2 s. ř. s. Neshledal přitom, že by se

přiznání odkladného účinku v daném případě, tedy umožnění pobytu stěžovatelce na území České republiky do doby rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o její kasační stížnosti, jakkoli dotklo práv třetích osob, a rovněž podmínku, podle níž přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem, má soud za splněnou. K otázce možného rozporu s důležitým veřejným zájmem se Nejvyšší správní soud již vyjádřil v usnesení ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014 – 25, když dospěl k závěru, že „[p]okud jde o možný rozpor s důležitým veřejným zájmem, je opět nutné poměřit na jedné straně újmu brozící stěžovateli v případě nepřiznání odkladného účinku, a na straně druhé důležité zájmy společnosti. Pro zamítnutí návrhu přitom nepostačuje pouze existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo zdát z doslovného výkladu § 73 odst. 2 s. ř. s. Toto ustanovení nutno vykládat ústavně konformním způsobem, a proto je třeba za pomoci testu proporcionality vážit intenzitu brozícího zásahu do základního práva svědčícího žalobci s intenzitou narušení veřejného zájmu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008 – 131, č. 1698/2008 Sb. NSS)“. V daném případě stojí proti podstatné újmě, která hrozí stěžovatce, riziko narušení veřejného zájmu jen mírné intenzity v podobě jejího dalšího setrvání na území do doby rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Ostatně krajský soud žalobě taktéž přiznal odkladný účinek z týchž důvodů.

Vzhledem k tomu, že soud shledal veškeré podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, nepovažoval již za nutné zabývat se dalšími možnými důvody vzniku újmy, které uváděla stěžovatelka.

Z uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud podle § 107 odst. 1 ve spojení s § 73 odst. 2 až 4 s. ř. s. přiznal kasační stížnosti odkladný účinek. Vzhledem k tomu, že žalobě stěžovatelky proti pravomocnému rozhodnutí o zamítnutí žádosti stěžovatelky o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem podnikání již byl odkladný účinek přiznán krajským soudem, postačí v tomto případě, že se přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti pozastavují až do skončení řízení o kasační stížnosti právní účinky přezkoumávaného rozsudku krajského soudu, neboť tím se fakticky dočasně obnovuje také odkladný účinek žaloby proti rozhodnutí žalované.

Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti přitom Nejvyšší správní soud nijak nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 26. ledna 2017

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu

